

alt. hvad der vedrører Udskrivnings- eller Indkaldelsesvæsenet, bør henlægges under Forsvarsministeriet. Det forekommer mig, at der er uhyre meget, der taler derfor. Naar det ikke er sket for længe siden, staaer det sikkert i Forbindelse med, at man har haft den Forestilling baade her i Rigsdagen og ogsaa i Befolkningen, at naar disse Ting laa under et civilt Ministerium, vilde de enkelte Personers Rettigheder være mere betryggede. Jeg tror ikke, det er noget, der har nogen Betydning længere. Jeg tror, at hvis det var lagt under Forsvarsministeriet, vilde der i lige saa høj Grad blive taget Hensyn til de enkelte Personer og deres Rettigheder, som Tilfældet er nu. Men det er et Spørgsmaal, som ikke ligger for her og ikke bør afgøres paa denne Lov.

Martin Madsen Halsted: Jeg henstillede til den højtærede Minister, om der ikke i § 2 i en Parentes eller paa anden Maade kunde blive indsat en Regel om, at de værnepligtige Officerer havde Ret til at køre paa II Klasse, thi da det er paabudt dem at køre paa II Klasse, naar de i Tjenesterejser ere i Uniform, er det kun rimeligt, at de, naar de indkaldes til Møde, hvor de altsaa indkaldes til Tjeneste, faa Ret til at køre paa II Klasse. Det er fuldstændig i Analogi med, hvad der ellers er paabudt. Der er ingen Grund til at tilsidesætte de værnepligtige Officerer i Forhold til de faste.

Sabroe: Jeg takker Justitsministeren for det velvillige Svar, han gav med Hensyn til Dagpengene. Jeg skal med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Rejser skulle foretages, sige, at jeg udtrykkelig fremhævede, at det kun er for Natrejsers Vedkommende, at jeg kunde ønske, at de værnepligtige, navnlig naar det drejede sig om Sørejser, kunde rejse paa Kahytspads. I øvrigt har Justitsministeren ved de Bemærkninger, han gjorde til mig vedrørende min Henstilling om at føre hele dette Forhold over til Forsvarsministeriet, i Virkeligheden anført gode og fortrinlige Argumenter for det af mig stillede Forslag.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forlængelse af Nationalbankens Octroi.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 4235).

Sagen sattes under Forhandling.

N. P. Jensen: Den gældende Oktroj for Nationalbanken stammer, som de Herre alle vide, fra 4. Juli 1818. Da Nationalbanken blev oprettet paa den Tid, var vort Lands Pengevæsen i en meget daarlig Forfatning, og de Omstændigheder, hvorunder Nationalbanken overtog det Hverv at bringe Orden i dette, vare alt andet end gunstige. Der gik mange Aar, efter at Oktrojen var given, og Nationalbanken var traadt i Virksomhed, før den kunde give Udbytte. Man kom helt op til Tiden omkring 1840, før det skete. Og der er jo ikke noget at sige til, at man siden den Tid har haft et forholdsvis godt Udbytte af Bankens Virksomhed. Der skal noget til for at opveje de Ofre, der bleve bragte under Bankens første Periode.

Dette er sket ved det Udbytte, som Banken i den Tid, der er gaaet siden 40erne og op til de senere Tider, har givet. Udbyttet har dog egentlig aldrig været overdrevent stort, det staaer for Tiden omkring 7 pCt. En af Grundene dertil maa naturligvis søges i, at Banken i hele sin Administration, hele den Form, hvorunder den har virket, har været ret konservativ, ret forsigtig i sine Forretninger. Det siges ikke som nogen Dadel overfor Nationalbanken, tværtimod, det maa være en Fordel at staa i Forbindelse med en saadan Bank, i det Øjeblik der er Tale om en Bank, der skal ordne Landets Pengevæsen og sørge for, at det stadig er i en saadan Orden, at man fuldt og sikkert kan stole paa ikke at komme til at staa overfor Kalamiteter som dem, man f. Eks. havde for 100 Aar siden.

Det foreliggende Forslag gaar ud paa at forlænge Nationalbankens Oktroj for 30 Aar. Den blev given i 1818 paa 90 Aar, og dette Tidsrum udløber nu i Aaret 1908. I det Øjeblik Oktrojen udløber, staa vi overfor Spørgsmaalet, hvorledes vi skulle ordne os. Skulle vi lade denne Bank vedblive at besørge Landets Pengevæsen og have Seddelemissionsretten, eller skulle vi søge over til en anden Institution? Der kan for det første være Tale om at gaa